

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2023-15-01

19.05.2023.

Ierosināta lieta par normām, kas izslēdz iespēju iegūt vispārējo izglītību mazākumtautību izglītības programmās

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2023. gada 19. maijā ierosināja lietu „Par 2022. gada 29. septembra likuma „Grozījumi Izglītības likumā” 1., 5., 6. un 12. panta, ciktāl ar to likuma pārejas noteikumi papildināti ar 102. punktu, un 2022. gada 29. septembra likuma „Grozījumi Vispārējās izglītības likumā” 4. panta pirmās daļas un 6. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 114. pantam”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Ar minētajām likumu „Grozījumi Izglītības likumā” un „Grozījumi Vispārējās izglītības likumā” normām (turpmāk – apstrīdētās normas) izslēgtas tās Izglītības likuma un Vispārējās izglītības likuma normas, kas paredzēja pirmsskolas un vispārējās izglītības iegūšanu mazākumtautību izglītības programmās. Šie grozījumi stājas spēkā attiecīgi 2023. gada 1. septembrī, 2024. gada 1. septembrī un 2025. gada 1. septembrī atkarībā no izglītības programmas un mācību gada, kurā paredzēts uzsākt vai turpināt mācības.

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMA

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants: “Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 114. pants: “Personām, kuras pieder pie mazākumtautībām, ir tiesības saglabāt un attīstīt savu valodu, etnisko un kultūras savdabību.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc Matveja Jeremuta (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikuma.

Pieteikuma iesniedzējs ir izglītojamais, viņš identificē sevi ar Latvijā dzīvojošajām nacionālajām minoritātēm, viņa dzimtā valoda nav Latvijas valsts valoda, bet gan mazākumtautību valoda, un viņš iegūst pamatizglītību mazākumtautību izglītības programmā.

Apstrīdēto normu dēļ Pieteikuma iesniedzējam vairs nebūšot iespējams iegūt pamatizglītību arī dzimtajā mazākumtautību valodā. Iepriekšējā izglītības reforma, kas paredzēja latviešu valodas un mazākumtautību valodas lietojuma proporciju izglītības ieguves procesā, stājās spēkā 2019. gada 1. septembrī. Pieteikuma iesniedzējs paļāvies, ka veiktā reforma būs pēdējā valsts valodas lietojuma reforma mazākumtautību skolās.

Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata apstrīdētās normas neatbilstot Satversmes 1. pantā ietvertajam tiesiskās palāvības principam, kā arī Satversmes 114. pantam un Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību 14. pantam, jo liedzot viņiem tiesības saglabāt un attīstīt savu valodu.

TIESAS PROCESS

- Lietas sagatavošanas termiņš ir **2023. gada 19. oktobris**.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2023/05/2023-15-01_lemums_par_ierosinasanu.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzi informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *YouTube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803